

**Γνωμοδότηση για την ενδέκατη ετήσια έκθεση (1985) της Επιτροπής προς το Συμβούλιο —
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης**

(87/C 180/14)

Στις 6 Νοεμβρίου 1986, η Επιτροπή με βάση το άρθρο 198 της συνθήκης για την ίδρυση της ΕΟΚ, αποφάσισε να ζητήσει από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, να γνωμοδοτήσει για το προαναφερόμενο έγγραφο.

Το τμήμα περιφερειακής ανάπτυξης, χωροταξίας και πολεοδομίας, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 11 Μαρτίου 1987 με βάση την εισήγηση του κ. Della Croce.

Στη 246 σύνοδο ολομέλειάς της (συνεδρίαση της 13ης και 14ης Μαΐου 1987) η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με μεγάλη πλειοψηφία και δύο αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Εισαγωγή

1.1. Η 11η ετήσια έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον και είναι πιο εκτεταμένη και εξονυχιστική από τις εξίσου αξιόλογες εκθέσεις που εκπονήθηκαν στο παρελθόν.

Παρέχει πολλά και ακριβή δεδομένα, παρουσιάζει λεπτομερώς τη λειτουργία του ΕΤΠΑ, παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο των κοινοτικών παρεμβάσεων για την περιφερειακή ανάπτυξη και επιτρέπει μια σε βάθος αξιολόγηση της κοινοτικής πολιτικής στον τομέα αυτό. Πάντως από την έκθεση προκύπτει μια κατάσταση που δεν είναι ικανοποιητική σε σχέση με τους ανειλημμένους στόχους της περιφερειακής πολιτικής.

Οι αναλύσεις, οι προτάσεις και οι εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται πρέπει στο σύνολό τους να θεωρηθούν θετικές από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

1.2. Υπάρχουν ωστόσο στην έκθεση ορισμένα κενά που είναι σκόπιμο να υπογραμμισθούν.

Καταρχήν δεν επιχειρείται μια επιστημονική εκτίμηση των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται με τα προγράμματα και τα σχέδια που πραγματοποιούνται με τις παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ. Επίσης δεν υπάρχουν ή είναι ακατάλληλα τα μέσα έρευνας και εκτίμησης και γι' αυτό η ενδέκατη έκθεση δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί αυτή τη σημαντική πτυχή. Επιπλέον φαίνεται ανεπαρκής η περιγραφή του οικονομικού πλαισίου στο οποίο αναπτύσσεται η δραστηριότητα περιφερειακής ανάπτυξης. Σχετικά η Επιτροπή παραπέμπει στην εξέταση της τρίτης περιοδικής έκθεσης για την κατάσταση των περιφερειών, η οποία θα καταρτισθεί προσεχώς, ορισμένες όμως αναλύσεις και πληροφορίες θα ήταν χρήσιμες για να εκτιμηθεί κατά πόσο είναι ικανοποιητικά τα κριτήρια διαχείρισης του ΕΤΠΑ, τα οποία περιέχονται στην έκθεση και η αποτελεσματικότητα των χρηματοδοτούμενων δράσεων.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Παρά τις καινοτομίες και τις διορθώσεις που έχουν πραγματοποιηθεί κατά τα ένδεκα χρόνια λειτουργίας του ΕΤΠΑ διαπιστώνεται ότι η κοινοτική πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης είναι ανεπαρκής όσον αφορά τον πρωταρχικό στόχο, την προσέγγιση δηλαδή των εισοδημάτων και των βιοτικών συνθηκών των μειονεκτικών περιοχών με εκείνες των πλέον ανεπτυγμένων οικονομικά περιοχών.

2.2. Διαπιστώνεται επιπλέον ότι σημειώνεται μεγαλύτερη διεύρυνση του χάσματος που υπάρχει μεταξύ των δεικτών ανεργίας σε περιφερειακό επίπεδο. Στην ενδέκατη έκθεση σχολιάζεται αυτό το πραγματικό γεγονός και αναφέρεται το ενδεχόμενο η επιδείνωση αυτή να μη συμβαδίζει με μια γενική αύξηση των ανισορροπιών· δεν υπάρχουν όμως ακριβή στοιχεία ώστε να διαπιστωθεί με βεβαιότητα ότι αυτή είναι η πραγματικότητα.

2.3. Εν προκειμένω είναι σκόπιμο να γίνει αναφορά στην οικονομική έκθεση της Επιτροπής για το 1986-87 στην οποία αναγράφεται ότι:

- 1) οι απόλυτες διαφορές αυξήθηκαν αισθητά·
- 2) η τυπική απόκλιση των δεικτών ανεργίας των περιφερειών της Κοινότητας παρουσιάζει μια αύξηση σημαντικά μεγαλύτερη από την αντίστοιχη αύξηση των κρατών μελών·
- 3) σε καμιά χώρα δεν μειώθηκαν αισθητά οι περιφερειακές διαφορές όσον αφορά το εισόδημα·
- 4) ο μέσος δείκτης ανεργίας στις είκοσι πέντε μειονεκτικότερες περιοχές κατά το 1976 ήταν της τάξης του 8%, έναντι 2,4% στις πλουσιότερες περιοχές, ενώ οι αντίστοιχοι δείκτες του 1985 είναι 21,1% έναντι 6,6%.

Με βάση αυτά τα δεδομένα η Επιτροπή επιβεβαιώνει, στην ίδια έκθεση, την ανάγκη όπως οι μειονεκτικές περιοχές σημειώσουν μεγαλύτερο δείκτη ανάπτυξης σε σχέση με το μέσο ευρωπαϊκό ποσοστό, με τη εφαρμογή κατάλληλων εθνικών και περιφερειακών διαρθρωτικών πολιτικών και με την παρέμβαση της Κοινότητας διαμέσου των χρηματοδοτικών μέσων της, των παρεμβάσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των χρηματοδοτικών μέσων της, για να συμπληρωθούν οι δράσεις που αναλαμβάνονται από τις αρχές των μειονεκτικών περιοχών.

2.4. Πρέπει να προστεθεί σ' αυτές τις σκέψεις ότι η ολοκλήρωση μέχρι το 1992 της εσωτερικής αγοράς χωρίς να επιτευχθεί ο καθορισμός ενός πραγματικού Ευρωπαϊκού «κοινωνικού και οικονομικού χώρου» (του οποίου η περιφερειακή πολιτική είναι ένας από τους κύριους άξονες), θα επιδεινώσει τις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες των περιοχών με την ασθενέστερη οικονομία, αφού θα μειώσει περισσότερο την ανταγωνιστικότητά τους.

2.5. Η οικονομική πορεία της Ευρώπης από το 1985 υπήρξε ευνοϊκή και χαρακτηρίστηκε από μια σημαντική

μείωση του πληθωρισμού, μείωση κατά το ήμισυ της πετρελαικής δαπάνης, μείωση των επιτοκίων και, σε ό,τι αφορά ορισμένες πτυχές, σημαντική μείωση της τιμής του δολαρίου. Ως εκ τούτου δημιουργήθηκαν οι όροι για μια ενεργό ανάκαμψη των κοινοτικών και εθνικών πολιτικών περιφερειακής ανάπτυξης, αλλά δεν φαίνεται ότι έγινε πλήρης εκμετάλλευση της ευκαιρίας αυτής.

2.6. Τα τελευταία έξι χρόνια η ποσοστιαία μερίδα του κοινοτικού προϋπολογισμού που προορίζεται γι' αυτό το σκοπό παραμένει στάσιμη σε ποσοστό ελάχιστο μεγαλύτερο από 7%. Επειδή τα συνολικά αποτελέσματα των παρεμβάσεων δεν είναι ενθαρρυντικά φαίνεται ότι είναι αναγκαία η τροποποίηση των αναλογιών ανάμεσα στα διάφορα κονδύλια δαπανών, υπέρ των παρεμβάσεων της περιφερειακής πολιτικής.

2.7. Η περιφερειακή πολιτική της Κοινότητας, παρά το γεγονός ότι έχει βελτιωθεί, δεν θα είναι σε θέση να επιλύσει μόνη τα σοβαρά προβλήματα των υφισταμένων ανισορροπιών. Πρέπει να συνδεθεί στενά με την περιφερειακή πολιτική των κρατών μελών. Σχετικά, είναι λυπηρό το γεγονός ότι πολλά κράτη μέλη πραγματοποιήσαν περικοπές στις παρεμβάσεις τους, λόγω των περιοριστικών πολιτικών που ακολουθούν τα τελευταία χρόνια.

2.8. Οι δαπάνες των κρατών μελών για την περιφερειακή ανάπτυξη όχι μόνο πρέπει να είναι επαρκείς, αλλά πρέπει να αυξηθούν ώστε να διορθωθούν τα λάθη και οι αποτυχίες των τελευταίων ετών. Όπως η Κοινότητα αποφάσισε να τροποποιήσει τον κανονισμό του ΕΤΠΑ και τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται σαν κριτήρια για τις παρεμβάσεις, κατά τον ίδιο τρόπο πρέπει ενδεχομένως και τα κράτη μέλη να αναθεωρήσουν τις βασικές ρυθμίσεις της περιφερειακής πολιτικής τους και να τις προσαρμόσουν στη σημερινή πραγματικότητα.

Οι στόχοι της περιφερειακής ισορροπίας και μιας μεγαλύτερης συνοχής στο εσωτερικό της Κοινότητας δεν είναι δυνατό να υλοποιηθούν μόνο με την περιφερειακή πολιτική. Για το λόγο αυτό πρέπει να συμβάλουν όλες οι κοινοτικές πολιτικές στην εξισορρόπηση των περιφερειακών καταστάσεων.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

3. Το οικονομικό πλαίσιο της περιφερειακής δραστηριότητας (αναφορά στο κεφάλαιο 1 της ενδέκατης έκθεσης, σημείο 1)

3.1. Η περιγραφή του οικονομικού πλαισίου, όπως αναφέρεται παραπάνω, δεν είναι λεπτομερής και περιορίζεται σε ελάχιστες βασικές εκτιμήσεις, κυρίως όσον αφορά την κατάσταση της απασχόλησης για την οποία προβλέπεται γενικά μια μικρή βελτίωση μετά το 1985, αλλά με μια διεύρυνση των διαφορών σε περιφερειακό επίπεδο.

3.2. Όπως αναφέρεται στη δεύτερη περιοδική έκθεση, η διεύρυνση της Κοινότητας είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση των περιφερειακών ανισοτήτων στην Κοινότητα. Είναι βέβαια ορθό ότι εισήλθαν στην Κοινότητα και άλλες μειονεκτικές περιοχές, είναι όμως επίσης αλήθεια ότι οι ανισότητες έχουν αυξηθεί και μεταξύ των περιοχών που υπήρχαν στην Κοινότητα πριν από τη διεύρυνση.

Με την ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας το πρόβλημα γίνεται σοβαρότερο και απαιτεί μεγαλύτερη προσοχή και περισσότερα μέσα.

4. Συντονισμός των περιφερειακών πολιτικών (αναφορά στα σημεία 2 έως 6 της έκθεσης)

4.1. Ο συντονισμός των εθνικών περιφερειακών πολιτικών και της κοινοτικής περιφερειακής πολιτικής είναι όρος απαραίτητος για την επίτευξη σημαντικών αποτελεσμάτων. Είναι πράγματι αναγκαίο να υπάρχει συνοχή ανάμεσα στο σύνολο των προγραμμάτων και τους στόχους της Κοινότητας. Τα μέσα που η Επιτροπή θεωρεί απαραίτητα για την εφαρμογή του συντονισμού είναι συγκεκριμένα και ακριβή.

Είναι ιδιαίτερα σημαντική η ανάλυση των περιφερειακών επιπτώσεων των βασικών κοινοτικών πολιτικών, αλλά αυτή θα πρέπει να πραγματοποιηθεί με συγκεκριμένες, γνωστές σε όλους τους ενδιαφερόμενους, μεθοδολογίες.

4.2. Ένα χρήσιμο στοιχείο αξιολόγησης των προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης θα αποτελούσαν οι εκθέσεις που πρέπει να υποβάλουν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού: η Επιτροπή εκφράζει τη λύπη της γιατί κατά το 1985 τα κράτη μέλη εξεπλήρωσαν την υποχρέωσή τους μόνο μερικώς. Γι' αυτό είναι αναγκαίο να καθορισθούν δεσμευτικότερες ρυθμίσεις και να βρεθούν τρόποι ώστε να αποφεύγεται η μη τήρηση των κανόνων.

4.3. Για να εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητα του ΕΤΠΑ είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθεί ένας απολογισμός των αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν. Η Επιτροπή μπροστά στις φανερές δυσκολίες που παρουσιάζει μια σοβαρή εκτίμηση, περιορίζεται σε μια σειρά σημαντικών γενικών αξιολογήσεων, στην πράξη όμως παραιτείται από την εξέταση των αποτελεσμάτων.

Αντίθετα, είναι απαραίτητο να πραγματοποιηθούν λεπτομερείς έρευνες σε ορισμένες τουλάχιστον ζώνες παρέμβασης, γιατί η ανάλυση των αποτελεσμάτων είναι ένα βασικό στοιχείο για την αναβάθμιση της περιφερειακής πολιτικής.

4.4. Είναι αποδεκτές οι θέσεις της Επιτροπής για την επίδραση των τομεακών πολιτικών (γεωργία, βιομηχανία κλπ.) στην περιφερειακή ανάπτυξη. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο είναι αδήριτη ανάγκη ο συντονισμός των διάφορων κοινοτικών και εθνικών οικονομικών πολιτικών.

5. Ο νέος κανονισμός (αναφορά στο κεφάλαιο 2 της έκθεσης)

5.1. Στο δεύτερο κεφάλαιο εξετάζεται λεπτομερώς ο νέος κανονισμός του ΕΤΠΑ και εξηγούνται οι αρχές του. Αυτό αποτελεί οπωσδήποτε σημαντικό στοιχείο, είναι όμως λυπηρό το γεγονός ότι διόμιση χρόνια μετά τη θέσπιση του νέου κανονισμού δεν έγινε ακόμη δυνατή η κατάρτιση του νέου πίνακα στον οποίο να διαγράφονται με τρόπο ικανοποιητικό οι επιπτώσεις που προκάλεσε η νέα ρύθμιση. Εξάλλου η Επιτροπή περιορίσθηκε να εκθέσει

τα βασικά στοιχεία της ανακοίνωσης που παρουσίασε στη συνάντηση του Λουξεμβούργου, στις 21 Απριλίου 1986.

Ναι μεν είναι απαραίτητη η αναφορά της ενδέκατης έκθεσης στο 1985, ωστόσο είναι δύσκολο να εκτιμηθούν τα αποτελέσματα του νέου κανονισμού με την εξέταση μόνο του πρώτου έτους εφαρμογής.

5.2. Το νέο σύστημα των ψαλίδων, που εκτίθεται με σαφήνεια στην έκθεση, φαίνεται καταλληλότερο για να επιτρέψει στα κράτη μέλη την καλύτερη δυνατή χρησιμοποίηση του ΕΤΠΑ. Όσον αφορά την εφαρμογή του νέου συστήματος διαπιστώνεται σημαντική αύξηση των ποσών που ζητούνται η οποία όμως δεν είναι ομοιόμορφη. Υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών. Θα ήταν ενδιαφέρον να εξετασθεί το πρόβλημα περισσότερο. Υπάρχει ορισμένη αιτιώδης σχέση ανάμεσα στην αύξηση των ποσών που αιτούνται και του νέου κανονισμού ή πρόκειται για απλή σύμπτωση; Γιατί τα κράτη μέλη αντέδρασαν με τόσο διαφορετικό τρόπο;

5.3. Η Επιτροπή έχει επεξεργασθεί μια αυστηρή μέθοδο για την ex ante αξιολόγηση των αιτήσεων για παροχή ενισχύσεων. Αυτή η μέθοδος είναι αποδεκτή και κατάλληλη. Γι' αυτόν το σκοπό όμως απαιτείται ειδικευμένο και περισσότερο από ό,τι στο παρελθόν, προσωπικό. Η ίδια η Επιτροπή τονίζει την έλλειψη προσωπικού που θα ασχολείται με την αξιολόγηση. Είναι λυπηρό το γεγονός ότι δεν έχουν ακόμη ληφθεί μέτρα και δεν βελτιώθηκε η κατάσταση και ότι η ΟΚΕ είναι υποχρεωμένη να επαναλάβει (γνωμοδότηση για την ένατη έκθεση, σημείο 5.3) τις προτάσεις που υπέβαλε στο Συμβούλιο.

5.4. Η εργασία αξιολόγησης των αιτήσεων αυξήθηκε λόγω της εξέτασης των πρακτικών που αφορούν την Ισπανία και την Πορτογαλία. Θα ήταν ευχής έργο η Επιτροπή να υποβάλει μια ανακοίνωση σχετικά με το στάδιο στο οποίο βρίσκονται οι αιτήσεις που έχουν υποβληθεί και εξετασθεί όσον αφορά τις δύο χώρες.

6. Οι πόροι του ΕΤΠΑ (αναφορά στα σημεία 15 έως 30 της έκθεσης)

6.1. Από το 1981 αποτελούν ένα σχεδόν σταθερό ποσοστό του κοινοτικού προϋπολογισμού. Αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 0,1% του ΑΕΠ της Κοινότητας. Αν ληφθεί υπόψη η εκτίμηση που αναφέρεται σε άλλο μέρος της έκθεσης ότι οι δέκα μειονεκτικότερες περιοχές έλαβαν ετησίως από το ΕΤΠΑ κατά μέσον όρο 17 ECU κατά κεφαλήν, ενώ η διαφορά τους από τις δέκα πλουσιότερες περιοχές, σε ό,τι αφορά το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά κεφαλήν, υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες ECU, τότε γίνεται αμέσως αντιληπτή η ανεπάρκεια της παρέμβασης. Μια τόσο μικρή δαπάνη δεν μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη σημαντικών αποτελεσμάτων.

Η Επιτροπή, σχολιάζοντας την επιχορήγηση του ΕΤΠΑ από τον προϋπολογισμό, επιστά την προσοχή στα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα των παρεμβάσεων του ΕΤΠΑ και στο γεγονός ότι οι παρεμβάσεις του αποτελούν ένα σημαντικό μέρος των δημοσίων δαπανών σε έργα υποδομής, ιδιαίτερα σε ορισμένες χώρες.

Πρόκειται βέβαια για αναντίρρητα επιχειρήματα, η Κοινότητα όμως θα πρέπει κυρίως να ασχοληθεί με το μόνιμο χαρακτήρα και την χειροτέρευση των διαφορών και ως

εκ τούτου να θεσπίσει μια πιο δραστήρια περιφερειακή πολιτική, στην οποία θα αφιερώσει τα κατάλληλα χρηματοδοτικά μέσα.

6.2. Η Επιτροπή τονίζει ότι πρέπει να εξασφαλισθούν και για το 1986 συνδρομές στα λιγότερο ευημερούντα κράτη μέλη, με ποσά τουλάχιστον ίσα με το ελάχιστο εγγυημένο για το 1985. Τα σχετικά δεδομένα δεν έγιναν ακόμη γνωστά, όλα όμως δείχνουν ότι οι τάσεις που περιγράφονται στο προηγούμενο σημείο δεν μεταβάλλονται προς την κατεύθυνση που επιθυμεί η ΟΚΕ και που αναφέρεται στις προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της.

6.3. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό το γεγονός ότι οι διαθέσιμοι πόροι χρησιμοποιούνται σχεδόν εξ ολοκλήρου για τις αναλήψεις υποχρεώσεων. Το σχετικό ποσοστό είναι 99,3% και πολύ δύσκολα θα μπορούσε να είναι μεγαλύτερο. Πρέπει εξάλλου να τονισθεί ότι οι πληρωμές είναι μικρότερες από τις υποχρεώσεις γιατί η εφαρμογή των προγραμμάτων απαιτεί πολλά χρόνια. Επιπλέον η αναλογία μεταξύ πληρωμών και υποχρεώσεων έχει ελαφρώς βελτιωθεί.

6.4. Και κατά το 1985 καταγράφεται μια σημαντική αύξηση (τρεις εκατοστιαίες μονάδες) των πόρων που προορίζονται για παραγωγικές επενδύσεις. Το γεγονός είναι θετικό και πρέπει να εκτιμηθούν οι προσπάθειες της Επιτροπής να αυξηθεί ακόμη περισσότερο το τμήμα που προορίζεται για επενδύσεις στους τομείς της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας και των υπηρεσιών.

6.5. Η γεωγραφική κατανομή των συνδρομών πραγματοποιήθηκε με μια ιδιαίτερα ισχυρή συγκέντρωση στα τέσσερα κράτη μέλη που περιλαμβάνουν τις περιοχές με τα σοβαρότερα προβλήματα. Το 1985 η γεωγραφική συγκέντρωση βελτιώθηκε ελαφρά 82% έναντι 79,6% πράγμα που ισχύει και για τις περιοχές που έχουν προτεραιότητα.

Η συγκέντρωση των παρεμβάσεων τείνει να μεγιστοποιήσει τις επιπτώσεις στην ανάπτυξη. Ωστόσο πρέπει να δοκιμασθεί.

Είναι σκόπιμο να αναφερθεί ότι η χρησιμοποίηση των παρεμβάσεων σε όλες τις χώρες της Κοινότητας που αντιμετωπίζουν προβλήματα περιφερειακών ανισορροπιών θα επέτρεπε στους ευρωπαϊκούς πληθυσμούς να εκτιμήσουν καλύτερα τους στόχους του ΕΤΠΑ, οι οποίοι δεν πρέπει να δώσουν την εντύπωση ότι καθορίζονται για λόγους αλληλεγγύης αλλά για την οικονομική ανάπτυξη.

6.6. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι το πρόβλημα της συμπληρωματικότητας μεταξύ των συνδρομών του ΕΤΠΑ και της χρηματοδοτικής συμμετοχής των κρατών μελών είναι πολύ σημαντικό.

Πράγματι το σημείο σχετικά με τη «συμπληρωματικότητα» αφορά ένα από τα πιο κρίσιμα προβλήματα της σχέσης μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών. Η κοινή γνώμη, οι οικονομικοί επιχειρηματίες και οι εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων διερωτώνται αν τα προγράμματα που υλοποιούνται με κοινοτική συνδρομή δεν θα είχαν επίσης πραγματοποιηθεί με τη συμβολή μόνο

των εθνικών και περιφερειακών αρχών. Αυτή η ερώτηση δεν είναι ούτε απλή ούτε παράδοξη.

Ανεξάρτητα από τη δυσκολία να εκτιμηθεί αν πραγματικά η κοινοτική παρέμβαση προστίθεται στην παρέμβαση των κρατών μελών, πρέπει να βρεθεί ένα κατάλληλο μέσο για να πεισθούν οι κυβερνήσεις των διαφόρων χωρών να καταστήσουν πράγματι συμπληρωματική τη συμβολή της Κοινότητας.

Πρέπει βέβαια να εκτιμηθεί το γεγονός ότι η Επιτροπή έθεσε σωστά το πρόβλημα, αλλά θα πρέπει επίσης να κληθεί να διαθέσει τα μέσα για την επίλυσή του.

6.7. Η Επιτροπή πληροφορεί ότι όσον αφορά τη «μεμονωμένη» συμπληρωματικότητα για τα βιομηχανικά, βιοτεχνικά σχέδια και τα σχέδια υπηρεσιών, τα κράτη μέλη αρνήθηκαν να προσφύγουν σ' αυτή, όπως είναι δυνατό σύμφωνα με το άρθρο 36 του κανονισμού, επειδή αυτό θα αποτελούσε ενδεχόμενη σπατάλη του δημοσίου χρήματος και θα δημιουργούσε προβλήματα ανταγωνισμού.

Η θέση των κρατών δεν είναι πειστική.

Πράγματι τα αποτελέσματα δεν είναι ενθαρρυντικά γιατί οι ιδιωτικές επενδύσεις είναι ακόμη πολύ περιορισμένες. Αυτό αποδεικνύει ότι οι παραγωγικές δραστηριότητες στις υποανάπτυκτες περιοχές δεν είναι ανταγωνιστικές με τις αντίστοιχες των ανεπτυγμένων περιοχών. Είναι λοιπόν εκτός τόπου η αναφορά στα προβλήματα του ανταγωνισμού.

6.8. Είναι πλήρως αποδεκτή η άποψη της Επιτροπής ότι το καθεστώς χρηματοδότησης των προγραμμάτων θα συμβάλει στην ενίσχυση της συμπληρωματικότητας.

6.9. Επίσης είναι σωστή η θέση της Επιτροπής για τη δημοσιότητα των παρεμβάσεων. Ακόμη σκοπιμότερη, για τους ίδιους λόγους, είναι η πρακτική της ενεργού συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων στην επεξεργασία και την εφαρμογή των προγραμμάτων.

7. Η αξιοποίηση του ενδογενούς αναπτυξιακού δυναμικού των περιφερειών (αναφορά στα σημεία 39 και 40 της έκθεσης)

7.1. Ο δρόμος της ενδογενούς ανάπτυξης των περιφερειών είναι μια σωστή επιλογή. Γι' αυτό πρέπει να γίνει αποδεκτή η θέση της Επιτροπής για τη χρηματοδότηση μέτρων υπέρ των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στη βιομηχανία, τη βιοτεχνία, τον τουρισμό και τον τομέα των υπηρεσιών. Είναι απαραίτητο όμως να υπάρχουν τα βασικά μέσα για την εκπόνηση προγραμμάτων ή σχεδίων ώστε να δημιουργηθεί ένα κλίμα ασφάλειας στις ενδιαφερόμενες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

7.2. Είναι λυπηρό πράγματι το γεγονός να παρατηρείται έλλειψη αιτήσεων για συνδρομές που στοχεύουν στην ανάπτυξη του ενδογενούς δυναμικού. Επειδή η Επιτροπή έχει συνείδηση των δυσκολιών που υπάρχουν στη χρησιμοποίηση των μέσων που διατίθενται στις εθνικές διοικήσεις, θα πρέπει να λάβει όλα τα δυνατά μέτρα ώστε να θεσπισθούν κίνητρα που θα αφορούν άμεσα τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις: τα κίνητρα αυτά μπορούν να δοθούν και μέσω των ενώσεων και των κλαδικών οργανώσεών τους.

8. Το πρόβλημα της απασχόλησης (αναφορά στα σημεία 41 έως 44 της έκθεσης)

8.1. Ο στόχος της δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης με την παρέμβαση του ΕΤΠΑ πρέπει να θεωρείται πρωταρχικός.

Τα στοιχεία που αναφέρει η Επιτροπή σχετικά με τις προβλεπόμενες επιπτώσεις στην απασχόληση είναι αρκετά ενθαρρυντικά, ίσως όμως δικαιολογείται κάποιος δισταγμός σε ό,τι αφορά την πραγματοποίηση των προβλέψεων. Λείπει πράγματι μια ακριβής εκ των υστέρων εκτίμηση των αποτελεσμάτων.

Είναι λοιπόν σκόπιμο να συνεχίσει η Επιτροπή να εξετάζει τις αιτήσεις λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τις προβλέψεις για την απασχόληση. Πρέπει να ευνοηθούν τα προγράμματα τα οποία προβλέπουν επενδύσεις με τις οποίες δημιουργούνται όσο είναι δυνατό περισσότερες θέσεις απασχόλησης με τρόπο, άμεσο ή έμμεσο.

9. Οι παρεμβάσεις για τα έργα υποδομής (αναφορά στα σημεία 45 έως 47)

9.1. Η παρέμβαση του ταμείου για τα έργα υποδομής είναι οπωσδήποτε απαραίτητη, ιδιαίτερα σε ορισμένες περιοχές γιατί η έλλειψη υποδομών αποτελεί σοβαρή αιτία υποανάπτυξης. Εξάλλου υπάρχουν και υποβαθμισμένες περιοχές παρά το γεγονός ότι υφίστανται επαρκείς υποδομές. Αυτό απαιτεί μια πιο εμπειριστατωμένη εξέταση του προβλήματος ώστε να εντοπισθούν τα μέσα με τα οποία θα αποκατασταθεί η καλύτερη δυνατή ισορροπία μεταξύ των παρεμβάσεων για τα έργα υποδομής και των παρεμβάσεων για παραγωγικές επενδύσεις. Είναι σωστός ο προσανατολισμός της Επιτροπής που τείνει να ευνοεί τα έργα υποδομής που συνδέονται με τις οικονομικές δραστηριότητες και κυρίως με εκείνες που αφορούν την επαγγελματική κατάρτιση, την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη.

9.2. Δεν πρέπει λοιπόν να λησμονείται ποτέ η ανάγκη αύξησης του τμήματος των δαπανών που προορίζονται για τις παραγωγικές επενδύσεις. Οι δαπάνες αυτές πρέπει να αυξάνονται προοδευτικά κυρίως όταν προχωρεί η εκτέλεση των βασικών έργων υποδομής.

10. Η ολοκληρωμένη προσέγγιση (αναφορά στα σημεία 50 έως 55)

10.1. Η ολοκληρωμένη προσέγγιση είναι πολύ σημαντική γιατί η ταυτόχρονη και με καθορισμένους στόχους χρησιμοποίηση των διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων, η οργανωτική συνοχή των προγραμμάτων, η συντονισμένη δράση για την ανάπτυξη, αποτελούν στοιχεία από τα οποία μπορούν να προκύψουν θετικά και σημαντικά αποτελέσματα. Σχετικά η ΟΚΕ εφιστά την προσοχή στις γνωμοδοτήσεις που έχουν ήδη εκδοθεί γι' αυτό το θέμα, και κυρίως στη γνωμοδότηση που έχει πρόσφατα υιοθετηθεί για τις ολοκληρωμένες ενέργειες.

10.2. Στο σημερινό στάδιο εντούτοις πρέπει να τονισθεί ότι η μέθοδος της ολοκληρωμένης προσέγγισης δεν

ακολουθείται με τη δέουσα αποφασιστικότητα. Οι ολοκληρωμένες ενέργειες περιορίστηκαν στις πρότυπες δράσεις για τη Νάπολη και το Μπέλφαστ. Ακόμα και τα ΟΜΠ δεν προωθούνται με την αναμενόμενη ταχύτητα.

10.3. Βέβαια η ενοποίηση των διάφορων μέσων και αρχών δεν πραγματοποιείται εύκολα, πρέπει όμως να αναγνωρισθεί ότι το νόμιμο πλαίσιο μέσα στο οποίο πρέπει να υλοποιηθεί η ολοκληρωμένη προσέγγιση είναι ακόμη ατελές, ότι οι διαδικασίες είναι στο σύνολο ελλιπείς ή αβέβαιες, ότι οι υπηρεσίες της Επιτροπής δεν είναι εξοπλισμένες με τον καλύτερο δυνατό τρόπο για να επιτευχθεί ο αναγκαίος συντονισμός.

10.4. Η συνύπαρξη ολοκληρωμένων ενεργειών, προγραμμάτων, προσεγγίσεων και μέτρων και η σχέση τους με εθνικά προγράμματα κοινοτικού ενδιαφέροντος προκαλεί σύγχυση, ιδιαίτερα σε επιχειρηματίες που θα υποβάλλουν αιτήσεις στα κράτη μέλη. Η Επιτροπή θα έπρεπε να απλοποιήσει και να διασαφηνίσει τους σχετικούς ορισμούς και διακρίσεις.

11. Οι σχέσεις με τις εθνικές, τοπικές και περιφερειακές αρχές (αναφορά στα σημεία 57 και 58)

11.1. Πρέπει ιδιαίτερα να υπάρξει ανταπόκριση στην πρόθεση της Επιτροπής να τονίσει τη σημασία του διαλόγου με τα κράτη μέλη και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Ιδιαίτερα οι τελευταίες πρέπει να συνδεθούν με την κοινοτική δραστηριότητα, γιατί μόνο αυτές μπορούν να προσελκύσουν το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης στα προγράμματα και να προκαλέσουν την πραγματική συμμετοχή σ' αυτό των οικονομικών επιχειρηματιών και των κοινωνικών εταίρων.

11.2. Είναι αποδεκτή η άποψη της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία χρειάζεται να επιδιωχθούν οι στόχοι για τον από κοινού καθορισμό των τομέων στους οποίους είναι ανάγκη να δοθεί προτεραιότητα, της συγχρηματοδότησης στα πλαίσια των προγραμμάτων, της διαφάνειας και της δημοσιότητας των πηγών χρηματοδότησης, της κοινής εγγύησης για τη διαθεσιμότητα των πόρων.

12. Οι παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ κατά το 1985 (αναφορά στο κεφάλαιο 3 της έκθεσης)

Όλο το τρίτο κεφάλαιο στο οποίο εκτίθενται λεπτομερώς οι παρεμβάσεις που πραγματοποίησε το ΕΤΠΑ κατά το 1985 παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον και πρέπει να επαινεθεί ιδιαίτερος το κείμενο που αφορά την πληρότητα των πληροφοριών και τη σαφήνεια με την οποία εκτίθενται τα κριτήρια και οι μεθοδολογίες που βρίσκονται στη βάση των επιλογών που έχουν γίνει.

12.1. Αξιολόγηση των αιτήσεων για συνδρομές (αναφορά στο σημείο 65)

Τα κριτήρια που απαριθμούνται για την αξιολόγηση των στοιχείων φαίνονται ακατανόητα. Εξάλλου προκαλείται κάποια αμηχανία από τη σειρά που καταλαμβάνουν, ακόμη και αν είναι αποτέλεσμα εφαρμογής του κανονισμού. Πράγματι η ολοκληρωμένη χρησιμοποίηση των

κοινοτικών μέσων βρίσκεται στην έβδομη (προτελευταία) θέση, ενώ ο μεθοριακός, νησιωτικός, περιφερειακός χαρακτήρας στην τελευταία. Τα δύο αυτά στοιχεία θα άξιζαν μεγαλύτερης προσοχής.

12.2. (αναφορά στο σημείο 69)

Διευκρινίζεται γι' αυτό το σημείο της έκθεσης ότι κατά την ενδεκαετή λειτουργία του ΕΤΠΑ καμιά αίτηση δεν αποτέλεσε αντικείμενο αρνητικής γνώμης εκ μέρους της επιτροπής του ΕΤΠΑ. Αν αυτό αποτελεί, από μια πλευρά, απόδειξη της προσοχής που δείχνει η Γενική Διεύθυνση περιφερειακής πολιτικής στην εξέταση των στοιχείων, από την άλλη πλευρά μαρτυρεί ότι αυτή η εξέταση είναι υπερβολικά αυστηρή και επιλεκτική.

12.3. Η αναδιοργάνωση της Γενικής Διεύθυνσης περιφερειακής πολιτικής, δηλαδή της ΓΔ XVI, πραγματοποιήθηκε μετά τη θέσπιση του νέου κανονισμού, και δεν ήταν δυνατό να βραδύνει περισσότερο. Ταυτόχρονα όμως θα έπρεπε να προσαρμοσθεί καταλλήλως το προσωπικό στα νέα καθήκοντα. Για να υπάρξει πραγματικά θετική αλλαγή στις δραστηριότητες για την περιφερειακή ανάπτυξη, θα πρέπει να υπάρχουν αποτελεσματικές υπηρεσίες και λειτουργικά μέσα.

13. Χρηματοδότηση ανά πρόγραμμα (αναφορά στα σημεία 72 έως 78 της έκθεσης)

13.1. Η προοδευτική μετάβαση στο σύστημα των προγραμμάτων μάλλον παρά σχεδίων φαίνεται πολύ σωστή γιατί τα προγράμματα επιτρέπουν μια πληρέστερη και πιο οργανική παρέμβαση. Πρέπει όμως να τονισθεί ότι η μετάβαση αυτή, έστω και αν πρόκειται για τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του νέου κανονισμού, πραγματοποιείται βραδύτατα, κυρίως λόγω της ανεπαρκούς πρωτοβουλίας ορισμένων κρατών μελών.

13.2. Τα κοινοτικά προγράμματα έχουν τεράστια σημασία. Τα κριτήρια που προτείνει η Επιτροπή για την υλοποίησή τους είναι αποδεκτά και η πολιτική στους τομείς των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας πρέπει να προωθηθεί αποφασιστικά ώστε να συμπεριληφθούν οι λιγότερο ευημερούσες περιοχές σε ένα πολύ προωθημένο ποιοτικά ευρωπαϊκό σχέδιο.

13.3. Χρειάζεται επίσης να ενθαρρυνθούν τα εθνικά προγράμματα γιατί τα χαρακτηριστικά τους μπορούν να διευκολύνουν τη σύνδεση της περιφερειακής ανάπτυξης με τις κύριες ευρωπαϊκές πολιτικές. Πρέπει σχετικά να υπογραμμισθεί η ανάγκη συντονισμού, συνδυασμού και συνοχής των προγραμμάτων με τους στόχους ανάπτυξης ενοποίησης της ευρωπαϊκής οικονομίας και του δυναμικού των προηγμένων τεχνολογιών.

13.4. Μεγάλη σημασία έχει η υπαγωγή των προγραμμάτων στην επιτήρηση των επιτροπών συντονισμού, στις οποίες αντιπροσωπεύονται τα αρμόδια όργανα σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, όπως επίσης και η Επιτροπή. Προς το παρόν εξετάζονται μόνο τα τρία πρώτα βρετανικά προγράμματα. Είναι αναγκαία η γενίκευση αυτών των μεθοδολογιών.

13.5. Η Επιτροπή έλαβε ορισμένες αποφάσεις που αφορούν στοιχεία ολοκληρωμένων ενεργειών σε ορισμέ-

νες περιφέρειες της Γαλλίας. Δεν είναι βέβαια δυνατό να επικριθεί ή να επαινεθεί μια τέτοια στάση εφόσον λείπουν ακριβή στοιχεία αξιολόγησης, είναι όμως θεμιτό να διερωτηθεί κανείς γιατί δεν έχει ληφθεί μια γενική απόφαση. Επειδή ακριβώς πρόκειται για ολοκληρωμένες ενέργειες, θα έπρεπε να χαρακτηρίζονται από συνολικά κριτήρια και επίσης να προβλέπουν συντονισμένη παρέμβαση των διάφορων διαρθρωτικών ταμείων.

14. Αιτήσεις συνδρομής (αναφορά στο σημείο 90)

14.1. Ο συνολικός αριθμός των συνδρομών που ζητήθηκαν κατά το 1985 αυξήθηκε σημαντικά (53%). Θα παρουσίαζε ενδιαφέρον η προσεκτική εξέταση των αιτίων αυτής της αύξησης. Πιθανώς το γεγονός αυτό είναι εν μέρει αποτέλεσμα των ρυθμίσεων του νέου κανονισμού και εν μέρει αποτέλεσμα μιας μεγαλύτερης συνειδητοποίησης των προβλημάτων των σχετικών με τις περιφερειακές ανισορροπίες.

15. Ισπανία και Πορτογαλία (αναφορά στο σημείο 101)

15.1. Εκφράζεται ικανοποίηση για την έναρξη των δραστηριοτήτων του ΕΤΠΑ στην Ισπανία και την Πορτογαλία. Εξάλλου οι προτάσεις που έχουν υποβληθεί κατά το 1985 είναι πολύ λίγες για να αποτελέσουν μια αυθεντική αφετηρία. Θα ήταν σημαντικό να διαθέτει η Επιτροπή μια προπαρασκευαστική μελέτη για τη δραστηριότητα στις δύο αυτές χώρες.

16. Συνδρομή στις παραγωγικές επενδύσεις (αναφορά στα σημεία 108 έως 116)

16.1. Είναι αξιόπαινη η ενέργεια της Επιτροπής που τείνει να εξασφαλίσει ένα μεγαλύτερο μέρος των συνδρομών στους τομείς της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας και των υπηρεσιών, που αφορούν οικονομικά υγιείς δραστηριότητες και ικανές να δημιουργήσουν μόνιμες θέσεις απασχόλησης. Πρέπει εξάλλου να υπογραμμισθεί η ύπαρξη μιας δυσμενούς σχέσης για τα σχέδια στους τομείς της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας και των υπηρεσιών έναντι των σχεδίων για τα έργα υποδομής.

16.2. Είναι επίσης αποδεκτά τα μέτρα που αποσκοπούν να καταστήσουν τις παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ περισσότερο ευέλικτες με την άρση των περιοριστικών όρων που προβλέπονται στον παλιό κανονισμό.

16.3. Θα ήταν ίσως σκόπιμο όπως συμβαίνει σε ορισμένες περιπτώσεις να αυξηθεί το μερίδιο συμμετοχής του ΕΤΠΑ που καθορίζεται στο 50% των ενισχύσεων που χορηγούνται από τις εθνικές και περιφερειακές αρχές. Πράγματι, αυτό το όριο μειώνει τις δυνατότητες παρέμβασης σε εκείνες ακριβώς τις περιοχές που είναι λιγότερο ανεπτυγμένες και διαθέτουν τα λιγότερα μέσα.

16.4. Είναι προτιμότερο να χορηγούνται οι συνδρομές κατά προτεραιότητα στους παραγωγικούς τομείς που δημιουργούν θέσεις απασχόλησης με μικρότερο κόστος. Αυτό όμως πρέπει να συμβαδίζει με την ανάγκη προσανατολισμού προς τις νέες τεχνολογίες.

16.5. Είναι λυπηρό το γεγονός ότι μειώθηκαν τα ποσά των συνδρομών που χορηγούνται στον τριτογενή τομέα, γιατί ο τομέας αυτός στο σύνολό του διαδραματίζει ένα σπουδαίο ρόλο στη σύγχρονη οικονομία. Είναι αντίθετα θετικό το γεγονός ότι αυξήθηκαν οι συνδρομές για τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης.

17. Τελικές παρατηρήσεις

17.1. Διατυπώνουμε και πάλι την ευνοϊκή μας γνώμη για την 11η Έκθεση ΕΤΠΑ γιατί αποτελεί ένα σαφές και αναλυτικό έγγραφο που προσφέρει ένα συγκεκριμένο πλαίσιο για όλες τις δραστηριότητες που πραγματοποιήσει το ΕΤΠΑ κατά το 1985. Επίσης εκθέτει με σαφήνεια τα κριτήρια που προτίθεται να χρησιμοποιήσει η Επιτροπή για την ακριβή εφαρμογή του νέου κανονισμού.

Δεν είναι όμως θετική η εκτίμησή μας για το σύνολο της περιφερειακής πολιτικής της Κοινότητας και των κρατών μελών γιατί δεν είναι ικανοποιητικά τα μέχρι στιγμής πρακτικά αποτελέσματα.

17.2. Οι διατιθέμενοι για το ΕΤΠΑ πόροι δεν είναι επαρκείς. Το ποσοστό που καταλαμβάνουν στον κοινοτικό προϋπολογισμό δεν επαρκεί για την αντιμετώπιση του όγκου των εκκρεμών προβλημάτων.

17.3. Επειδή η Ενιαία Πράξη εντάσσει την περιφερειακή πολιτική στις βασικές δραστηριότητες της Κοινότητας, διατυπύεται η ευχή η ένταξη αυτή να αποτελέσει μια σημαντική αλλαγή προσανατολισμού, με όλες τις συνέπειες που απορρέουν από αυτή, και που θα αφορά επίσης τα προβλήματα των πόρων.

17.4. Για να καταστεί αποτελεσματικότερη η περιφερειακή πολιτική είναι απαραίτητη η σύμφιξη των σχέσεων μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Η ανάγκη αυτή γίνεται επιτακτικότερη λόγω της προβλεπόμενης αντικατάστασης του συστήματος των σχεδίων με το σύστημα των προγραμμάτων.

17.5. Επίσης, έχει μεγάλη σημασία η ενεργός συμμετοχή σε κάθε στάδιο δραστηριότητας, των οικονομικών επιχειρηματιών, των πολιτών, των κλαδικών οργανώσεων των εργοδοτών και των εργαζομένων, των αντιπροσωπευτικών ενώσεων όλων των κοινωνικών κατηγοριών. Πράγματι, η επιτυχία των διαφόρων παρεμβάσεων εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από την συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων και από την πεποίθησή τους ότι βρίσκονται στη διάθεσή τους τα απαραίτητα μέσα για την επίλυση των σοβαρών προβλημάτων που τους καταπονούν.

17.6. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής που ασχολούνται με τις δραστηριότητες περιφερειακής ανάπτυξης πρέπει να βελτιωθούν όχι μόνο με βάση την νέα οργάνωση, αλλά και με την ενίσχυση του προσωπικού τους. Πρέπει να προβλεφθούν ευέλικτες και ταχείες διαδικασίες για το συντονισμό αυτών των υπηρεσιών με τις υπηρεσίες των άλλων κοινοτικών πολιτικών που επηρεάζουν την περιφερειακή ανάπτυξη.

17.7. Η ολοκληρωμένη προσέγγιση, την οποία η Επιτροπή βεβαιώνει ότι επιθυμεί να προωθήσει, πρέπει να χρησιμοποιηθεί πραγματικά για ένα μεγαλύτερο αριθμό παρεμβάσεων.

17.8. Δεχόμαστε με ικανοποίηση την προοδευτική αντικατάσταση του συστήματος χρηματοδότησης ανά σχέδιο με το σύστημα χρηματοδότησης που βασίζεται στα προγράμματα. Το νέο αυτό σύστημα είναι δυνατό να συμβάλει στην επίλυση πολλών προβλημάτων που αφορούν την προετοιμασία των παρεμβάσεων και τον καθορισμό των στόχων τους, τη συμμετοχή των διάφορων αρμόδιων αρχών, τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, τη συμπληρωματικότητα και το συντονισμό των διάφορων πολιτικών.

Μεγάλη σημασία και προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στα κοινοτικά προγράμματα, τα οποία είναι επιθυμητό να αυξηθούν αριθμητικά.

17.9. Τα πραγματικά αποτελέσματα των δράσεων που υλοποιούνται με τη συνδρομή του ΕΤΠΑ πρέπει να εξετάζονται και να γνωστοποιούνται στους ενδιαφερόμενους και την κοινή γνώμη.

Η ανάγκη αυτή πρέπει να καλυφθεί. Υπάρχουν βέβαια πολλές δυσκολίες που εμποδίζουν τη συλλογή στοιχείων και την επεξεργασία των συμπερασμάτων, είναι όμως απαραίτητη η υπέρβασή τους.

Διατυπώνεται η ευχή να αποτελέσει η τρίτη έκθεση για την κατάσταση των περιφερειών ένα ολοκληρωμένο διάγραμμα του οικονομικού πλαισίου στο οποίο αναπτύσσεται η περιφερειακή πολιτική.

Βρυξέλλες, 13 Μαΐου 1987.

Ο Πρόεδρος της

Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Alfons MARGOT

Γνωμοδότηση για την πρόταση για απόφαση του Συμβουλίου που εγκρίνει πρόγραμμα δράσης για την κατάρτιση και την προετοιμασία των νέων για την ενήλικη και επαγγελματική ζωή⁽¹⁾

(87/C 180/15)

Το Συμβούλιο αποφάσισε στις 3 Απριλίου 1987, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 128 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, να ζητήσει από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότηση για την ανωτέρω πρόταση.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να αναθέσει στον κ. Nieghaus ως γενικό εισηγητή την προετοιμασία των σχετικών εργασιών.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, κατά τη 246η σύνοδο ολομέλειάς της, συνεδρίαση της 14ης Μαΐου 1987, υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Εισαγωγή

1.1. Η οικονομική ανάπτυξη στις χώρες υψηλής εκβιομηχάνισης χαρακτηρίζεται αφενός από την αύξουσα μείωση δραστηριοτήτων που απαιτούν περιορισμένη κατάρτιση, προπάντων ως επακόλουθο της χρησιμοποίησης νέων τεχνολογιών και αφετέρου από τη σχετική αύξηση των αναγκών για καλά εκπαιδευμένους και καταρτισμένους ειδικούς σε όλους τους τομείς της οικονομίας. Το γεγονός αυτό και η παρεπόμενη αντικατάσταση ιδίως των λιγότερο εξειδικευμένων ανθρώπινων επιδόσεων κατά την εργασία από ηλεκτρονικά κατευθυνόμενα συστήματα πληροφόρησης και επικοινωνίας σε όλους σχεδόν τους τομείς της διοίκησης και της παραγωγής συνέβαλε σημαντικά στη σημερινή υψηλή διαρθρωτική ανεργία. Το ποσοστό των νέων ανέργων που είναι έτοιμοι να εισέλθουν στην επαγγελματική ζωή είναι εν μέρει τρομακτικό. Σχε-

τικά τις καλύτερες προοπτικές κατά την είσοδο στην επαγγελματική ζωή εξακολουθούν να έχουν κατά κανόνα οι νέοι με μια καλή σχολική εκπαίδευση και εξειδικευμένη επαγγελματική εκπαίδευση, η οποία δεν θα πρέπει να περιορίζεται στην παροχή μόνο καθαρά εξειδικευμένων γνώσεων, αλλά να συμπεριλαμβάνει και θέματα που αναφέρονται στα κοινωνικά προλβήματα.

Στις περιπτώσεις, στις οποίες η γενική σχολική εκπαίδευση δεν περιλαμβάνει πρακτικές γνώσεις σε τομείς θεμάτων, όπως η κοινωνική ασφάλεια και η προστασία της υγείας και του περιβάλλοντος, πρέπει να εξευρεθούν μέσα και τρόποι για την μετάδοση των γνώσεων αυτών στα πλαίσια της επαγγελματικής εκπαίδευσης.

1.2. Στην παρούσα γνωμοδότηση για την πρόταση για απόφαση του Συμβουλίου που εγκρίνει το πρόγραμμα δράσης για την κατάρτιση και την προετοιμασία των νέων για την ενήλικη και επαγγελματική ζωή η έννοια «εκπαίδευση» (ακριβέστερα: «επαγγελματική εκπαίδευση») βασίζεται στον ακόλουθο ορισμό:

(1) ΕΕ αριθ. C 90 της 4. 4. 1987, σ. 4.